

**Ομιλία κ. Φωκίωνα Καραβία
Διευθύνοντος Συμβούλου**

**Growth Awards 2023
7^η τελετή Βράβευσης**

**Μέγαρο Μουσικής Αθηνών
Τετάρτη 01 Νοεμβρίου 2023**

Κύριε υπουργέ,
Αγαπητοί μας προσκεκλημένοι,

Σας ευχαριστούμε που για άλλη μια χρονιά ανταποκριθήκατε σε αυτή την ετήσια πρόσκληση της Grant Thornton και της Eurobank για την απονομή των βραβείων επιχειρηματικής αριστείας Growth Awards, που πλέον καθιερώθηκε ως θεσμός του ελληνικού επιχειρείν.

Συγχρόνως, τα Growth Awards, ως θεσμός αποτελούν και μια ευκαιρία να αναλογιστούμε σε πιο σημείο είμαστε, οικονομικά και επιχειρηματικά. Βρισκόμαστε σε μια ιδιαίτερη συγκυρία, ζούμε μια περίοδο μεταβατική, περίοδο τεκτονικών αλλαγών, με καταλύτες γεωπολιτικές εξελίξεις από τη μία πλευρά και την τεχνολογία από την άλλη. Δύο μεγάλες πολεμικές συρράξεις εξελίσσονται στον πολύ κοντινό γεωγραφικό μας περίγυρο. Η ανάφλεξη στη Μέση Ανατολή επηρεάζει καταλυτικά όσα είχαν δρομολογηθεί το προηγούμενο διάστημα, ενώ η αστάθεια αντανakλάται στις τιμές του πετρελαίου και του φυσικού αερίου. Σε ένα τρίτο πεδίο, η γεωπολιτική ένταση μεταξύ των ΗΠΑ και της Κίνας δημιουργεί προβλήματα, ιδιαίτερα στις μεγάλες εξαγωγικές οικονομίες της Ευρώπης (αλλά και ευκαιρίες για τη χώρα μας, με την επιστροφή παραγωγικών μονάδων προς τη Δύση).

Για την Ευρώπη, βασικοί πυλώνες της στρατηγικής των τελευταίων δεκαετιών κλονίζονται. Η γεωπολιτική ασφάλεια που αισθανόμασταν μετά το τέλος του ψυχρού πολέμου, η ενεργειακή ασφάλεια που είχε εξασφαλιστεί μέσω του ρωσικού φυσικού αερίου και η εξαγωγική δυναμική προς την Κίνα. Αυτοί οι τρεις παράγοντες, συν το δημογραφικό και την απουσία της Ευρώπης από τις τεχνολογίες αιχμής αποτελούν μεγάλες προκλήσεις για την Ήπειρο μας.

Όλα αυτά τα προβλήματα, η Ελλάδα τα αντιμετωπίζει ως μέρος και μέλος της ενωμένης Ευρώπης. Τώρα, στο τέλος της μεγάλης περιπέτειας της κρίσης, ξέρουμε πόσο σημαντική είναι η παρουσία μας στο κέντρο των ευρωπαϊκών εξελίξεων. Σήμερα, μάλιστα, η ελληνική οικονομία ξεχωρίζει θετικά. Σε ένα περιβάλλον χαμηλής ανάπτυξης, ή και ήπιας ύφεσης για ισχυρούς εταίρους της ευρωζώνης, η Ελλάδα υπεραποδίδει σταθερά. Η ανάκαμψη από την πανδημία ήταν από τις ισχυρότερες, φέτος θα προσεγγίσουμε το 2.5%, παρά τις έκτακτες συνθήκες του καλοκαιριού, και όλες οι προβλέψεις συγκλίνουν ότι θα κινηθούμε σταθερά πάνω από τον ευρωπαϊκό μέσο όρο και τα επόμενα χρόνια. Η στήριξη από την Ε.Ε. για την ανάπτυξη, όπως και για τις έκτακτες ανάγκες, είναι καθοριστική.

Αναφέρθηκα νωρίτερα στις μεγάλες γεωπολιτικές προκλήσεις. Η άλλη παγκόσμια αλλαγή, που ασκεί καθολική επιρροή, είναι η εξέλιξη της τεχνολογίας, ιδιαίτερα με την ενσωμάτωση της τεχνητής νοημοσύνης. Νομίζω ότι καλύτερη επιλογή θεματικής και συνομιλητών δεν θα μπορούσε να υπάρξει από το πάνελ που θα έχουμε την ευκαιρία να παρακολουθήσουμε στη συνέχεια με τον κ. Βερέμη και την κα Ένε Ψάλτη, τους οποίους και ευχαριστούμε θερμά.

Επιτρέψτε μου να πω δυο λόγια από την πλευρά της αγοράς για τις πολιτικές που εφαρμόζονται, ξεκινώντας με ένα παράδειγμα, ένα παράδειγμα που το ονομάζω **«Η Ευρώπη του iPhone15»**.

Όλοι γνωρίζουμε το iPhone, ένα smartphone, που το hardware σχεδιάζεται στις ΗΠΑ, το software αναπτύσσεται στις ΗΠΑ και το οποίο κατασκευάζεται στην Κίνα. Και το οποίο έθεσε εκτός αγοράς του πρωτοπόρους της κινητής τηλεφωνίας, τις ευρωπαϊκές εταιρείες Nokia και Ericsson. Η Ευρώπη έμεινε εκτός της αγοράς των smartphones, στην οποία επικράτησαν η Apple μαζί με Κορεάτικες και Κινέζικες εταιρείες.

Αυτό όμως άλλαξε, με το νέο iPhone15. Η Ευρώπη επιτέλους είναι παρούσα. Διάβασα διάφορα άρθρα -και στην Ελλάδα και σε διεθνή μέσα- με το γενικό τίτλο «η Ευρώπη κέρδισε τον πόλεμο του φορτιστή». Πράγματι, αυτή είναι μια ανάγνωση. Ένας παγκόσμιος κολοσσός, υποχρεώθηκε να αλλάξει το δικό της σύστημα φόρτισης. Οι Βρυξέλλες επέβαλαν ένα συγκεκριμένο πρότυπο -το USB-C- και προκειμένου να μην χάσει την ευρωπαϊκή αγορά ή να έχει δύο διαφορετικούς τύπους θύρας φόρτισης προτίμησε να το υιοθετήσει σε όλο τον κόσμο. Η υφήλιος κινείται στο ρυθμιστικό μοντέλο που αποφασίζουν οι 27 της ενωμένης Ευρώπης.

Η Ευρώπη είναι υπερήφανη για αυτό και ορθώς καθώς ο δικός της κανονισμός περιορίζει αισθητά τα απόβλητα εκατομμυρίων καλωδίων. Όμως, η Ευρώπη θα έπρεπε συγχρόνως να ανησυχεί.

Αυτή τη στιγμή εξελίσσεται ένας αγώνας δρόμου, μεταξύ Ηνωμένων Πολιτειών και Κίνας στις τεχνολογίες αιχμής. Η Ευρώπη λίγο συμμετέχει και φοβάμαι ότι ακόμη λιγότερο ανησυχεί για τη βιομηχανική της πολιτική.

Οι άλλες υπερδυνάμεις εστιάζουν στην καινοτομία, η Ευρώπη στη ρύθμιση. Ακόμη κι αν επικρατεί στο πεδίο της, η ρύθμιση είναι κάτι από τη φύση του δευτερογενές. Η πρωτοκαθεδρία κρίνεται στο πεδίο της τεχνολογικής καινοτομίας, πρώτα και κύρια. Κι εδώ, η Ευρώπη έχει να κάνει περισσότερα, πολύ περισσότερα για να ενθαρρύνει την έρευνα, να συνδέσει τα πανεπιστήμια με την παραγωγή, να δώσει κίνητρα για την προσέλκυση ταλέντου σε παγκόσμια κλίμακα και να στηρίξει «ευρωπαϊκούς πρωταθλητές», γιατί χωρίς το απαραίτητο μέγεθος κανείς δεν θα μπορέσει να σταθεί απέναντι στον αμερικανικό ανταγωνισμό, ούτε τον κινεζικό που έχει απεριόριστη κρατική υποστήριξη. Να χρησιμοποιήσω παραδείγματα και από άλλους κλάδους της οικονομίας: η αυτοκινητοβιομηχανία, προνομιακός ευρωπαϊκός κλάδος, νιώθει ήδη την πίεση λόγω της μετάβασης στην ηλεκτροκίνηση, λόγω της Tesla και των αντίστοιχων κινέζικων εταιρειών. Στον τραπεζικό κλάδο, το 2007 η Santander και η JPMorgan είχαν σχετικά κοντινές κεφαλοποιήσεις, περίπου 100-150 δις. δολάρια. Σήμερα, η JPMorgan προσεγγίζει τα 400 δις. δολάρια, έναντι της Santander στα 60.

Νιώθουμε ότι η Ευρώπη -και μαζί της η Ελλάδα- μένει πολύ πίσω. Αν χαθεί το τρένο της λεγόμενης 4ης βιομηχανικής επανάστασης, η Ευρώπη δεν θα μπορέσει να

στηρίζει ούτε εν μέρει τα κεκτημένα, όσα οι πολίτες της θεωρούν αυτονόητα, και ασφαλώς όχι το πολύτιμο, αλλά και ακριβό, κοινωνικό κράτος.

Στην Ελλάδα, ωστόσο, έχουμε κάνει βήματα και πρέπει να το αναγνωρίσουμε. Η επιχειρηματικότητα είναι πια αποδεκτή ως καταλύτης ευημερίας. Υποδεχόμαστε επενδύσεις σε τομείς τεχνολογίας, όπου έως πρόσφατα δεν ήμασταν καν στο χάρτη - σήμερα στην Αθήνα, αλλά και στη περιφέρεια όπως στη Θεσσαλονίκη ή τα Γιάννενα εγκαθίστανται σημαντικά hub διεθνών εταιριών, κυρίως επειδή βρίσκουν προσωπικό υψηλών προσόντων από τα τοπικά πανεπιστήμια. Η ψηφιοποίηση είναι στην κορυφή της ατζέντας και του δημοσίου και των επιχειρήσεων. Το 30% των πόρων του Ταμείου Ανάκαμψης έχει προδιαγραφεί για τον ψηφιακό μετασχηματισμό. Μιλώντας για τη Eurobank, πέρα από τις δικές μας επενδύσεις σε ψηφιακή τεχνολογία, ενισχύουμε το αναπτυσσόμενο κόσμο των νεοφυών επιχειρήσεων, μέσω του επιχειρηματικού επιταχυτη egg. Και ξεκινάμε άμεσα ειδική μονάδα υποστήριξης νεοφυών επιχειρήσεων μέσω εξειδικευμένων τραπεζικών υπηρεσιών και χρηματοδότησης. Βήματα γίνονται, λοιπόν, σε όλα τα επίπεδα. Αλλά χρειάζονται άλματα. Κι εσείς, οι πρωτοπόροι της επιχειρηματικής κοινότητας της Ελλάδας, παρόντες και στις ευρωπαϊκές εξελίξεις με λόγο και επιρροή μέσα από τα θεσμικά σας όργανα, μπορείτε να συμβάλετε, ώστε να πάμε πιο γρήγορα μπροστά, με περισσότερο επιχειρηματικό πνεύμα και ακόμη περισσότερη έμφαση στην καινοτομία.

Κλείνοντας, θα ήθελα να ευχαριστήσω το Βασίλη Καζά και την Grant Thornton για την τόσο δημιουργική συνεργασία μας και να εκφράσω την κοινή μας ευγνωμοσύνη στα μέλη των Επιτροπών που επέλεξαν τους αποψινούς νικητές. Τους οποίους νικητές θα ήθελα και εγώ προκαταβολικά να συγχαρώ. Στο πρόσωπο σας αντανακλά η αναγνώριση της κοινωνίας και ιδιαίτερα της νεότερης γενιάς, ότι η επιχειρηματικότητα είναι ο καταλύτης ανάπτυξης της χώρας μας. Η ευημερία χρειάζεται πρωτοπόρους.